

NOVA GORICA • Krstna uprizoritev 1976, petega dela Dodekalogije (1972-1983) Tomija Janežiča, je na stadionu požela ovacije in sprožila nove spomine

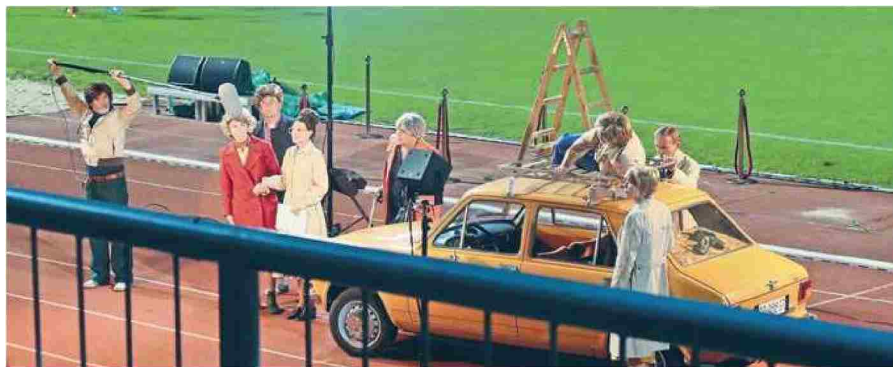
Ovacije za zmago ene in edine ekipe

Redko športni žargon tako učinkovito povzame srž umetniškega dogodka, kakor v primeru 1976, petega dela gledališke Dodekalogije (1972-1983) Tomija Janežiča. Petkova uprizoritev pred tisoč gledalkami in gledalci na stadionu v Novi Gorici je bila namreč čista zmaga. Pa ne le zaradi spontanih aplavzov in celo navijanja občinstva, ki je z odzivi prekinjajo dobre tri ure in pol enkratnega, neponovljivega dogodka.

• MAJA PERTIČ GOMBAČ

Smo v petem mesecu *Dodekalogije* (1972-1983), avtorskega projekta **Tomija Janežiča**, niza 12 predstav gledališkega omibusa, ki pod okriljem EPK GOI 2025 in koprodukciji **SNG Nova Gorica**, Ustvarjalnega centra Krušče in Slovenskega mladinskega gledališča iz predstavo v predstavo pripovedujejo in sestavljajo čezgeneracijsko zgodbo goriškega in drugih obmejnih prostorov ter dobe, v kateri je sicer avtor, zdaj mednarodno priznani režiser odraščal v Novi Gorici. Vsak del zaznamujejo tako

družbeni, zgodovinski lokalni in globalni dogodki kakor osebni spomini igralcev in igralk, ki, v gledališčeni, skupaj z dejstvi tistega časa, stkejo zgodbo, ki - tako je bilo tudi v petek na stadionu - združijo gledalce v nekakšno kolektivno intimno doživetje, saj gre že res za "dokumentarno fikcijo", a tistih "pa saj se jaz tega spominim" med občinstvom je toliko, da v hipu zgodba na določeni ravni postane pripoved o "vseh nas". In pri tokratnem delu, s potresom, ki je pustil po Furlaniji Julijski krajini in tresel tudi mlado mesto, da so se ljudje zbrali prav na tokratnem odru, na stadionu,

Igralke in igralci so odlično ozvočeni in osvetljeni za oder uporabili ne le stadion temveč tudi širšo okolico.

kjer so šotorili in prespali noč - je bil v tem pogledu zlasti za domačine še toliko bolj emotiven. A čustva, ki jih utegnejo vzbuditi morebitni spomini, so sprožilec, za globlje doživetje in razumevanje bistva. A ne takoj. 1976 je bil - bil, saj jo je zaradi zahtevnosti produkcije in zasedenosti stadiona, kakor nam

je pojasnil avtor, nemogoče ponavljati - antipod prvega dela, 1972, ki je le za enega gledalca in si ga je moč ogledati v SNG (z vnaprejšnjo rezervacijo) do konca leta domala dan. Za 1976 pa se nas je na stadionu zbralo približno tisoč in uvodoma sta nas na sedišča posedala z mikrofonom v rokah kar režiser in **Neda Rusjan Bric**.

Navijati za umetnost

Narava, ena od glavnih akterk, ki je še dan prej kazala svojo naj-mokrejšo plat, je v petek podprla ustvarjalnost. Janežič je obdržal mikrofona in v živo interveniral s pojasnili in navodili občinstvu skozi vso predstavo. Začelo se je z glasbenim namigom na prav tako enkratni, znameniti *Köl-nski koncert Keitha Jarretta*, po katerem je režiser občinstvo pozval, da z odčitanjem QR-kode ustvari še svoj enkratni

zvočni dogodek s pritiskom na zaslonu na polje "START". In tako se je sprožil ton, ušesom prijazen monoton iz stotin mobilnih naprav, ki je pogoltno dogajanje. **Damjana Černe, Denes Debrei, Maja Dvoršek, Arna Hadžialjevič, Nataša Keser, Anuša Kodelja, Mojca Madon in Iva Olujić** - tudi asistentki režije -, **Sreten Mokrović, Robert Prebil, Renato Rinaldi, Marjuta Slamič, Stane Tomažin, Žiga Udir in Tajda Lipicer** ter nepogrešljivi **Carlo Zoratti** na videu (in v končnem priklonu), so skozi dialoge, pripovedovanje, vožnjo s stoenko (tisto iz 1972, ki se vrača v predverje SNG) nizali zgodbe, ki so del leta 1976 - leto prvega pohoda prijateljstva Nova Gorica - Gorizia in nastanka zveza zborovskih društev goriške pokrajine in Zveza pevskega zborov Primorske ter vrste drugih društev, ki so zdaj s svojimi

članicami in člani sodelovali pri uprizoritvi, prostovoljcev - od mažoret do gasilcev, pevcev, ki so se na enkrat oglasili kar iz občinstva in skupaj s **Samom Kutinom** ustvarili pretresljivo zvočno kuliso. Kakor imenitne scenske rešitve **Branka Hojnika**. Potres, sprožilec dogajanja, ga je sklenil s spoznanjem o pomenu skupnosti. Skupnost je sobivanje, sprejemanje, razumevanje. Brez tega (in ogromnega potrpljenja vseh) ne bi bilo niti predstave, v kateri je občinstvo ploskalo, se veselilo, navijalo in slavilo zmagovalca - umetnost. "Hvala vsem klubom, ki niso mogli uporabljati stadiona," piše na spletni strani gledališča. Da, skupnost. •

Projekt Primorskih novic
"Plasti ustvarjanja"
nastaja s sofinanciranjem
Ministrstva za kulturo

Tomija Janežič je s tribuna pozdravil mažoretke iz Twirling-mažoretnega društva Nova Gorica.